

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

РѢКЪ IV.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 30-го Липня 1896.

Число 31.

Календарь.

Липень.	Якнита, Емилиана
30 Ч.	Макриси, Діа
31 П.	Ілія пророка
1 С.	
2 Н.	10. по Сопн. Симеона юр.
3 Н.	Марія Магдалити
4 В.	Трофія, Теофіла
5 С.	Вораса и Глѣба

Змѣсть.

Вѣдъ Редакціи. — Справы „Союза“. — Мадарска выставка, а Америк. Русины. — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ Европы. — Повѣсти. — Посмертні вѣсти. — Справы работничі. — Заплата за „Свободу“. — Фейлостовъ: Угорскі Русини въ тысячулѣтѣ мадарской державы. — Право свѣдѣн. — Оголошєна.

Вѣдъ Редакціи.

Просьмо нашихъ предплатниковъ, щобъ послѣдніи зъ предплатою за „Свободу“, бо даремно нѣкому газету высылати не будемо.

Завѣляемо, що до старого краю, т. е. въ Галичину, на Буковину и на Угорску Русь вже вѣдъ цершого августа нѣкому „Свободу“ высылати не будемо, хто не заплатитъ. Редакціямъ и товариствамъ будемо даромъ посылати, если они о се попросятъ, приватнымъ людямъ не будемо зовѣмъ посылати безъ заплаты, бо въ той способъ только причисляемо до деморализаціи напои славной старокраевои интеллигенціи и не хочемо наражати людей на такую крайню бештанину, щобъ они читаючи даромъ цѣлый рѣкъ „Свободу“, по роцѣ вѣдѣдали намъ послѣднее число зъ замѣткою refuse. А не мають на только чести, щобъ за рѣкъ заплатити. Нѣкому даромъ! Шкода навѣтъ паперу для рожныхъ памбелянѣвъ. Намъ треба вѣдѣвати по имени гниль галицку, въ нашой способъ не поправимо гнилои сущности. Тот засады цовинни придержуватись вѣдъ часописи краевй. — Кто хо-

че читати нашу газету, хто хоче интересоватись житємъ амер. Русинѣвъ, най заплатитъ — please!

Звертаємо увагу на адвертайзментъ правительства канадйского FREE HOMESTEADS!

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Видѣлъ „Союза“ подает до вѣдомости вѣмъ членамъ и тымъ, що хотятъ вступити до „Р. Н. Союза“, що „Декларация“, котру мае выповинити каждый нововступающій членъ, а „Грамота членска“ — посвѣдченє принадлежности его до „Союза“ вже суть готовы. Можна ихъ дѣтати у секретаря „Союза“. Зазначуемо, що вѣдъ теперь прийме ся до „Р. Н. С.“ лишь той, хто выповинитъ тоту „Декларацию“ и заплае ю секретареву „Союза“. Тѣ, що хотятъ вступити до „Союза“, най заразъ зголосятъ ся до секретаря: Rev. N. Stefanowicz, 715. Carson str. S. S. Pittsburg, Pa. — Вышлемо за даром.

Иванъ Глова
председатель.
М. Стефановичъ
секретарь.

Панове секретарѣ, уважайте!

1. Се чєста правда, що секретарѣ братєтѣ неуютъ порядокъ въ дѣловодствѣ „Союза“. Неодѣся заплае грошѣ касієровп, а не ловѣдомитъ секретаря.
2. Коли засылаютъ грошѣ, повѣдомляють о томъ мыльно. Засылаютъ прим. \$18 за повѣдомляють секретаря, що заслали \$18.50, або \$19.
3. Коли есть въ одномъ братєтѣ, пропуствѣмъ, 28 членѣвъ а зъ нихъ 5 не

заплатило за послѣдній мѣсяць, то вѣдъ 23 членѣвъ малобъ прійти до касы „Союза“ за той мѣсяць \$11.50. Тымчасомъ секретарь дає знати, що заслаю до касієра \$18, але не каже, котрый зъ братѣвъ заплативъ зъ той надвышки \$1.50 на довѣ зъ попередного мѣсяця.

4. Аркушѣ зъ рубрикамъ на мѣсячне выповиняють ся не посовѣти.

На то вѣдповѣмъ ш. секретарямъ:

1. Касієръ и секретарь нехай по мѣтнгу вѣдрахують оба разомъ тѣ грошѣ, що мають йти до касы „Союза“. Тогда секретарь повѣдомитъ о той самой сумѣ, яку заслае касієръ.

2. Якъ котрый братъ не плативъ до „Союза“ черезъ Май, Юній, Юлій, а потѣмъ въ Августѣ заплативъ за вѣсь \$2, то тихъ \$2. пропу запишати въ рубрицѣ мѣсяця Августа, а не розписувати по 50 цит. въ рубрикахъ каждого зъ тыхъ мѣсяцѣвъ.

3. Найлѣшєе будє, если секретарѣ будутъ повѣдомляти головного секретаря „Союза“ въ такой способъ: Зъ теперѣшномъ мѣсяцємъ есть въ нашомъ братєтѣ прим. 85 членѣвъ. До касієра заслалисьмо \$37, за сей мѣсяць не заплатили 11 а именно: (тутъ треба навѣсти имена тихъ, котрі не заплатили).

4. Я маю другій аркушъ зъ рубриками на мѣсяцѣ. Вѣсѣй неправнй доисеуваня поправки выкрыють ся.

Подает до вѣдомости вѣмъ членамъ „Союза“, що **правленіи Статуты** напоиго товариства вже друкують ся. Якъ только будутъ готовы, сейчасъ розѣшле ся на жадає членѣвъ.

Щобъ збѣлшити желѣзный фондъ нашего товариства „Союзъ“, зрѣваемось прото платнѣ, яку означила намъ сегорѣчна конвенція зъ тымъ однакъ застереженємъ, що та сума подѣ выключно лишь на желѣзный фондъ „Союза“.

М. Стефановичъ
секретарь.
Юрій Хилякъ
касирь.

Мадарска выставка, а Америк. Русины.

Мадаре празнують сего року тысячилѣтє своє культурной работы въ Европѣ, величавою выставою, котра мае показати свѣтовѣ, що они дѣйсно культурный народъ, якъ и вѣе народы захѣднѣи Европы и що они вытворили у себе за тысячку лѣтъ стѣлько своего владного, питоменного, якъ и другі народы, а націямъ другимъ въ ихъ державѣ дали развиваться ся такъ, якъ се имъ культурнымъ людямъ престоитъ. Тымчасомъ се все велика неправда. Апѣ Мадаре самі нѣчого своего питоменного не вытворили, только вѣе скарбы культуры выдерли у Славянъ, що стоятъ нынѣ подѣ ихъ кормигою, апѣ не здобулись на стѣлько интеллигенціи и толеранціи, щобъ другимъ націямъ надати свободный, природный розвоі. Противно — Мадаре всыкими, навѣтъ брутальными способами старали ся зничити вѣе славянскій націи. Длѣтого вѣе Славяне голосно подѣслаи протестъ противъ такой цуетои самохвальбы Мадирѣвъ. Кажемо вѣе Славяне — окрѣмъ наибѣльше неволеного Мадарамъ народу — окрѣмъ Угорскихъ Русинѣвъ. А они певно длѣтого не подѣслаи

голосу протесту, бо они наибѣльше неволены.

Але крѣмъ тыхъ тамъ Русинѣвъ за Карпатами, — суть еще тысячки Русинѣвъ въ Америкѣ. Суть Русины, котрі утѣкли зъ подѣ гневу мадарско-австрійского на вольну землю и ту вѣдоткнули вольною волею. Вѣдъ тои то частини Русинѣвъ треба-бы сподѣватися наибѣльше рѣшучого протесту противъ того насилія мадарского, котре выгнало ихъ за море. Тѣ Русины въ Америкѣ повинни подѣнести грѣмкій голосъ протесту и тысячками подѣписѣвъ членѣвъ „Соединенія“ и „Союза“ повинни покрыти той протестъ противъ насилія тыхъ гордѣ, що передъ тысячку лѣтами налетѣли, якъ саранча на жизненный поля и лѣсы славянскій и огнемъ и мечемъ и дося гублять племена славянскій. Тымчасомъ ба чимъ, зовѣмъ що иншого. Русины зледачѣли до той же степени, що навѣтъ тѣшатъ ся и величають ся славою своихъ кровопийцѣвъ.

Органъ товариства угорскихъ Русинѣвъ „Соединенія“ „Американскій Русскій Вѣстникъ“ згадувавъ про тысячилѣтє Мадирѣ, якъ про свою домову, родну радує ся, що колпный Русины, нынѣ Мадаре, будутъ мати своего мадарского епископа, свою дієцезію, а вѣе той дієцезіи по вѣеихъ церквахъ гр. кат. обряду будутъ вѣдправляти ся богослужєня въ мадарскомъ языкѣ. Ганьба для „Соединенія“, котре числитъ нынѣ мѣжъ своими членами 4000 Русинѣвъ, щобъ устами своего органу тѣшилось вынарожденємъ своего „поро-

неного брата“ въ старѣмъ краю. Знамѣ, якими средствами вынародовляли Мадаре Русинѣвъ и нынѣ допровадили до того, що вже цѣлы дієцезіи, колієсь русскій, стали мадарскимъ для котрыхъ вже конечно и особного епископа мадаря и навѣтъ въ богослужєняхъ потреба завести мадарщину, выкинути старославянскій языкъ, одинокє забороло, котре навѣтъ ту въ Америкѣ буде довго боронити цѣсь передъ вынародовленємъ. Але придѣвѣмъ ся коротенько той славной статѣ „А. Р. Вѣстника“, котра на ганьбу цѣлой Америк. Руси подѣ той частъ свѣтъ побачила. Она носитъ ювну назву: „Греко-католическій Мадаре и ихъ движеніє о гр. кат. мадарскаго епископства на Угорщинѣ“.

Мадаре гр. кат. обряду належать теперь до дієцезіи мукачевскои и ставовлять найлѣпшии парохіи тои дієцезіи. Въ столицѣ саболчанской сѣтъ 6 деканатѣвъ зъ 36 парафіями и 236 філіями, число душъ 52,860. Въ столицѣ Сатмарской сѣтъ два деканаты зъ 16 приходами, 107 філіями, число душъ 17,002. Разомъ 52 парохій, 864 філій, 62 церквей, число душъ 69,862. — Готова дієцезія... Дальше признає „Вѣстникъ“, що „Мадаре восточнаго греко кат. вѣроисповѣданія, еще не такъ очень давно тому назадъ, — вѣе говорили лишь по русски, слѣдовательно были Русинами; — но подѣ вліяніємъ обстоятельствъ и времени, они смадарились переяли они языкъ мадарскій, также звычаѣ и обычаѣ мадарскіи. Одной однако не вырєклись, а то св. православно-греко католической вѣры и св. восточнаго обряда своихъ русскихъ предковъ и

т. д.“ Вѣдтакъ еще одинокѣе каже дальше „Вѣстникъ“: „Они еще и днесъ когда ужє суть совѣмъ мадарами, а при тѣмъ и добрыми патриотами — не вѣтыдаются назвы „Ogosz“ то есть „Русинъ“. Радуй ся Русе мадарска!

Дальше выхваляет „Вѣстникъ“ тѣлеснй прикметы той породы ихъ побожностъ, ихъ замѣжностъ, бо жиють на добрыхъ земляхъ, и трудолюбивѣсть.

Передъ колькома лѣтами еще — каже нашъ милый „Вѣстникъ“ — вѣдправляли Богослужєня на „русско-славянскомъ языкѣ — но якъ народъ смадарились, чтобы духъ и чувство религійный не угасли, чтобы разумѣли значєніє и великолѣтїє своего обряда, начато отправляти ся начала похоронь, позпѣ-же утрою, вечерню и меншии отправки на языкѣ мадарскомъ“. Вѣднѣи дѣйшло до того, що Сл. Божу вѣдправляють по мадарски, а навѣтъ тексть такой привнесли до подтвержденя правительству и примасови Васарому, котрі то власти обѣщали постарати ся о епископію и о заведе-ніє мадарского языка у вѣеихъ богослужєняхъ: „чтобы духъ и чувство религійное не угасла“.

Дуже характеристичный есть концевый уступъ тои славной статѣ — мы его наведемо дословно:

„Мы бы лишь тѣшились, еслибъ наши братья одновѣрцы гр. кат. мадарєе досягли своей цѣли, такъ якъ чрезъ то вознеслись бы на Угорщинѣ великолѣпнє, авторитетъ и уважаніє нашего восточнаго св. обряда, а при тѣмъ мадарское гр. кат. епископство имѣло-бы на Угорщинѣ и значительну

(Продолженє на другой сторони.)

УГОРСКИ РУСИНЫ ВЪ ТЫСЯЧОЛѢТѢ МАДАРСКОЙ ДЕРЖАВЫ.

(письмо зъ галицкомъ руси).

Братямъ американскимъ Русинамъ звѣсно, що сего року Мадаре святкують тысячный рѣкъ, вѣдъ коли нѣбы то почала ся ихъ держава на Угорщинѣ. Задлѣ того вони устроили въ Будапештѣ и выставу, на котру зѣзджаютъ ся, бенкетують та кричатъ на вѣсь свѣтъ, що буцѣмъ то теперь мадарска держава повна добра, волѣ и просвѣты, — словомъ рай на землѣ. Представителѣ не мадарскихъ народностей — Сербѣвъ, Хорватѣвъ, Румунѣвъ, Словаковъ и Нѣмцѣвъ — запротестували противъ того загодѣ и навѣтъ гѣдали скликати въ Пештѣ епѣольне вѣче уѣеихъ народностей для протесту противъ мадарского тысячолѣтїа, та разумѣе ся, мадарскій урядъ заборонивъ те вѣче и тымъ припечатавъ грѣмкій мадарскій слова про мадарску волю.

Зѣ вѣеихъ не мадарскихъ народѣвъ на Угорщинѣ, одий угорскій Русины вт. краю змовчали и тутъ, такъ якъ-бы ихъ уже зовѣмъ и не було. Се такъ уразило галицко-русскихъ радикаловъ, що вони постановили промовити замѣсть угорскихъ Русинѣвъ та запротестувати за нихъ противъ мадарского тысячолѣтїа. Власне сими днями выйшовъ той протестъ и. з. „І ми в Европѣ, Протестъ галицкихъ Русинѣвъ проти мадарского тысячолѣтїа“. Протестъ печатаный у „Житю і Слово“, що выдѣе у Львовѣ д-ръ Иванъ Франко (котрый и напечавъ той протестъ), а крѣмъ того

на иншии европейскій мѣжъ нимъ и на мадарску.

Протестъ нагадує просвѣченому свѣтовѣ, що руско-украинскій народъ служивъ культурѣ цєтодѣ, якъ предки теперѣшнихъ Мадирѣ „були построахомъ захѣднѣи Европы и инципелами еѣ культуры“; вѣднѣ высеуенный долею на самый край Европы, боронивъ своимъ грудьми захѣднѣи европейску культуру вѣдъ дикихъ азиатскихъ народѣвъ и въ той боротьбѣ втративъ усе, окрѣмъ своего національного почутя. Теперь руско-украинского цароу разомъ коло 25 миліонѣвъ душъ и зъ 500.000 на Угорщинѣ. Якке стояли и етоягъ угорскій Русины? Протестъ росказує, якъ колієсь угорскій Русины були вѣльнѣшии и лѣвше имъ вело ся, и якъ теперь вони упали подѣ вагою мадарства. Угорско-руска интеллигенція не только втратила сама руске почутє, але стараетъ ся довести до того и угорско-русскій народъ. Якъ высвѣчували теперѣшного мункачѣвского епископа, Юліана Фирцака, вѣнъ сказавъ такє: „Надѣю ся, що незабавомъ тыхъ пятьсотъ тысячъ греко-католикѣвъ, що вѣдъ теперь вѣдъ моею управою, стапуть найщирѣицими Мадарамъ“. Выше гр. к. духовенство на Угорщинѣ уживаетъ только мадарскю мову и въ розмовѣ мѣжъ собою и въ урядовыхъ писемлахъ до уряду и до подчиненныхъ собѣ священникѣвъ; въ гр. к. семинаріяхъ штомцѣ-Русины не вмѣють читати це то по руски, але навѣтъ по церковно-славянски; въ парохіальныхъ школахъ учителями ставлять самыхъ ревныхъ Мадирѣ; сироты по священниклахъ, въ гр. к. закладахъ выховують по мадарски. Яка старшина церков-

выступаютъ яко завзяты Мадаре, говорятъ проповѣди по мадарски, за що берутъ плату зъ фонду, назначеного на зничєне Русинѣвъ, и не стыдятся ся прилюдно квитувати тои платы; священники-Русины велѣтъ русскимъ дѣтямъ навѣтъ молити ся по мадарски, сами дома говорятъ только по мадарски, навѣтъ до елугѣ-Русинѣвъ. Руского мужика вони друтъ немилосерпно и держатъ его зъ-далека вѣдъ усякою просвѣты.

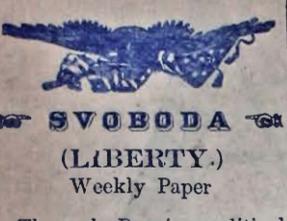
Такой самѣебный и учитель народни на угорскѣй Руси. Не маючи на думцѣ нѣчого вышного, корисного для руского народу — вони просто дичѣють, стають роспусниками и т. п.

Мадаре не терпятъ и слова руского и страшенно лютуютъ на того, вѣдъ кого его почують, и метяеть ся на нѣмъ. Руске слово у нихъ — „собачє гавкачє!“ Вони не терпятъ нѣякою рускои напси и вже переннакинують рускій назвы особѣ и селѣ на мадарке. Иванѣвъ, Иванцѣвъ, Товѣтъ и т. п. У нихъ Ivanó, Ivanesó, Thóth и т. д.; рускій назвы селѣ: Нове Село, Добровка, Розтока, Сельце, Гребля, Залуже, Яблопово, Дунковица и т. д., у нихъ Beregújfa, Csehalom, Gazlo, Kisfalud, Felso-karaszló, Kisslmas, Nagy-Hnas, Nyiresfalva и т. д. Кольканайцѣтъ назвъ мѣсцевостей лишило ся було рускими та подѣсье выставки Мадаре и ихъ переннакинули по своему и вѣдъ теперь замѣтъ: Русково, Руска поляна, Русь-крива, Косова поляна, Пересеница, Кушница, Задня, Майданка и т. п. Уже будє: Carpat-ogosz, Navasmezo, Sabespatak, Kaszówce, Kiralyvolgye, Refalu, Zarfalu, Namvas и т. д., такъ абы на угорскѣй Руси не лишило ся и слѣду руского.

шовъ на угорску Русь зъ иншихъ частинъ Руси, напр. изъ Галичины, то Мадаре не позволяютъ угорскимъ Русинамъ одержувати рускій часопис, просвѣтнй книжочки; отворяють на почтѣ листы. Словомъ, поступають собѣ зъ Русинами горше, нѣжъ у Россіи самовольный урядъ... За те вони щирѣи приятелѣ зъ жидами-ошуканцями. Нѣгде на Руси нема по селѣхъ только жидѣвъ, що на угорскѣй Руси. Якъ вѣдомо, у Россіи жидамъ не вѣльно жити по селѣхъ, апѣ въ Московщинѣ, апѣ на Украинѣ. Въ галицкѣй Руси по селѣхъ жидѣвъ с 2 до 10 на 100 людей, а въ угорскѣй Руси 20 до 70. Легко догадати ся, якъ тамъ нашъ селяне зруйнованй жидами. Теперь на Угорщинѣ навѣтъ заведено таке право, що рускій селяне мусять причинити ся до вѣдържуваня жидѣвскихъ школъ и божницъ, такъ само, якъ и своихъ церквей, а заложити читальню, касу пожичкову, складъ збѣжа селяне нашъ не можуть, бо жидаи и Мадаре не допускають.

Здрѣтвое на угорскѣй Руси въ загалѣ страшенно. Про се свѣдѣчитъ найкраше то, що вѣдѣнки нашихъ людей не выемігровало до Америки етосунково только, що зъ угорской Руси — и то такихъ, що на само ихъ имя „Гунгары“ здригає ся всякій американскій обыватель. Нѣгде нашъ селяне не прибиты такъ, якъ на Угорщинѣ и майже нѣгде Русины не такъ безправны, якъ на Угорщинѣ.

Пѣвъ миліона угорскихъ Русинѣвъ не має въ соинѣ угорскомъ апѣ одного представителя, бо выборы на угорскѣй Руси вѣдбувають ся ще скандальнѣе, якъ у панѣй преславной Галичинѣ. Выборчи списы тамъ фальшивують ся, не-

(Продолжено со стороны первой)

миссею — ибо надо замѣтити, что все Мадьяре, еще за арменн св. Стефана, первого короля Угорщины, — были обрида восточного. Сей концевый класичный уступ, выпалодобь амер. Русинамъ на память научити ся ad aeternam memoriam (на вѣчну память).

Розважаючи сю приснопамятну статью „Амер. Р. Вѣстника“ конечно треба прийти до такого заключеня, що або авторъ той статъи есть платнымъ агентомъ мадырскогo правительства, котре и черезъ Америку веде свою заборуу политику, або есть чоловікомъ зовсѣмъ безъ плуздобъ. Та не ходитъ о автора, не ходитъ о цѣльнй „А. Р. Вѣстникъ“, рсходитъ ся о тыхъ щирыхъ людей, котри мають дѣйснй интенци рускопатріотичнй, тай о тѣ тысячки членовъ, котри мусять зъ уриду такй страши для рускогo народу рѣчи читати. Та мы и до тыхъ людей ведемo нану рѣчи. Найболше неволений народъ на Угорщинѣ, то мы Угорскій Русины. Змадыризоване насъ дѣйшло вже до того степеня, що нѣчого зъ насъ по декуды не лишало, только обрядъ. На послѣдокъ выдиратъ намъ еще и старославянску мову въ нашихъ богослуженяхъ, той остатокъ нашого знамени народного. Бутя дичь мадырска вдирае ся въ нашй пітоменно рускй дісципн и входить клиномъ помѣжъ насъ, щобъ нѣбы-то подъ покрывкою нашого обряду могло повести масове змадыризоване Русиновъ. Тѣшитнес тымъ, що нашъ восточный обрядъ въ „своей великолѣпности“ остале, може только идиотъ, божъ прещѣ суть и Греки и Сирийци п др. восточного обряду — а теперь будутъ и Мадьяре, а для насъ Русиновъ зъ того хѣсна нема. Величаймо ся на все боки своимъ обрядомъ, але будьмо Русинами и всеми силами стараймо ся задержати свою народность и великими можливими способами спийнимо тѣ ворожй мадырскй заборы, котри повели надъ головами нашего брата въ Угорщинѣ. На Васъ шѣри патриоты зъ табору „Соединенія“ зверненй очн вашого брата зѣ старого краю, котрый подъ простою опанчою схо-

ронивъ рѣдне слово, щире сердце руске. Вѣдь Васъ братъ членъ и „Соединенія“ и „Союза“ жадае вѣнь духовой помощи и върады! Есть у Васъ чуте руске, сердце руске — Вы заложите разомъ зъ уеѣми Славянами протестъ противъ кривдъ мадырскихъ, а лжепророковъ нанянуте, если они дѣйсно лжепророки, селижъ они идиоты, то ганьба, що въ имени вапѣмъ водзывають ся.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Дописъ „Свободы“.

СПОМІНЫ ЗЪ КАНАДЫ.

Дорога зъ Нью Йорку до Канады.

(Дальше.)

Переправившись черезъ рѣчку Saskatchewan наступилъсьмо ся на пѣвнчый вехѣ до мѣсточка Forth Saskatchewan (нашй люде звать Forks). Ту векуда ровни и группа дуже доброй, всегда земля чорна, але все забрапо. Около 5-ой години по полудни здыбалъсьмо ся зъ чоловікомъ, котрого зъ далека можъ было познати, що то Русинъ, бо мавъ одѣне якъ въ краю, а до того бувъ обутий въ „керпця хъ“. При панѣй встрѣчи я его пытаюсъ, якъ звыкло въ англійскомъ краю; Where you go? — а вѣнь каже: „me no forstahе“, та видячи що то Русинъ, та кажу: а може Вы Русинъ? Говорите по руски? Та чоловікъ зрадѣвъ, оповѣвъ намъ свое поводжене, куда ѣде и т. д., а въ концѣ сказывало: „до свиданя“ и рушилъсьмо каждый въ свою сторону. О пару миль далше, недалеко мѣсточка Forth Saskatchewan, подыбали мы на березѣ рѣчки спячого чоловіка. По его одѣню можъ было вѣдь рату познати, що то Русинъ. По збуджюню узнали мы, що ихъ ту прибуло трохъ кучувати худобу. По короткой розмовѣ, зайшлисьмо до поблизького Француза купувати коровы. Французъ богачъ, мавъ худобы досыть. Вѣнь уже ту бувъ 20 рокѣвъ. Ту купилъсьмо одну корову зъ теленкомъ за 20 дол. Другимъ двомъ, якось не здавалось, та подыплъсьмо далше. Ту зновъ переѣхалъсьмо черезъ рѣчку Saskatchewan и зайшлисьмо

до предостатного мѣсточка Forth Saskatchewan. Въ мѣсточку були нашй Русины зъ фѣрами. По короткой розмовѣ довѣдали ся мы, що они ту прибули на выборы губергатора Канады. Мѣсточко мале, отъ якъ въ Пенсильвеніи „patch“ Hickoryridge, коло Шамонкинъ. По хвилѣ приблизивъ ся одинъ изъ тамтоиноплиціи, котра ту стаціонувана для обороны вѣдь нападу Индіанъ и пшнхъ красевыхъ справъ. Полиманъ бувъ Чехъ и говоривъ зъ нами довго о сѣмъ, то отѣмъ, а въ концѣ довѣдавнись вѣдь насъ, що мы маемо свою газету, сейчасъ просивъ насъ, чтобы ему тую засылати. Уборъ такогo полимана представляе ся такъ: синяй сподѣвъ зъ двоцѣдевымъ жовтымъ пасомъ въ долѣ, червоный кабать, хоршй зграбнй чоботы зъ острогами и на головѣ мала шапочка зъ жовтымъ паскомъ доокола, а на верху жовта звѣзда. Шапочка притримуюе ся на головѣ за помощью паска затягнутого по-надъ бороду. Далше, оцояенаный пасомъ, на котромъ доокола мае патрены и при боку великий револьверъ, а въ руцѣ тростнинова палачка.

Промовы на салы за выборы тиглись до позна въ ночи, але видко було, що все булп тверезы, бо пиво ту дороже, 15 цт. шклянка, та коштовало бы богато, нѣмъ бы чоловікови зану-мѣло въ головѣ. Десь о 12. год. въ ночи усѣлисьмо на выборчій вѣвъ Антонія Папыта и удалъсьмо ся до его дому. До его дому прибулъсьмо уже надъ раномъ. Ту постелили сѣна и мы сейчасъ поили на спочинкъ. На другій день около 9-ой години, коли господыпѣ прирѣдили снѣдане, збудили насъ, абы ся покрѣпити. Мы убравшись и помолвившись, засѣли коло мпсы повной пироговъ краевыхъ, котри плавали у маслѣ, при томъ гербата, молоко и пшеничный хлѣба. Такъ поповѣнив, попровадивъ насъ А. оглянути фарму. На фармѣ видѣлсьмо: пшеницу, овесъ, ячмѣнь, жято, комперъ, розсада, бурраки, цибуля и чеснокъ, ще булп подъ покрывкою. Зъ фармы запровадивъ насъ до ссыпанця. Ту было 20—30 бунѣвъ пшеницѣ, зиг-

мовй кожухи и два мѣхи дугану, котрый они сѣють и добре удаеся. Вѣнь мае 36 акровъ заораного поля, 2 волы, 2 конѣ, 2 коровы, 2 телятъ, 4 безроги забивъ, а 3 мае. Мае хату, ссыпанецъ и двѣ стайнѣ. Нарихтовавъ уже швалъ на хоршій будинокъ и въ осени буде ставити. Приѣхавъ ту зъ 1800 дол. Въ концѣ казавъ, що ему его разъ лѣпше жити, якъ въ Галичинѣ.

О чотыри милѣ далше засѣли: Стефанъ Чпчакъ и Михайло Прокопчакъ. Першій має 3 волы, 2 коровы и теля. Вѣнь має всякого хлѣба недостаткомъ, але бѣда его та, що ему жѣнка умерла въ дорожѣ, а осталоє 4, малолѣтнхъ дѣтей, зъ котрыхъ одно наймолодше має лише 3 лѣта.

Другій має жѣнку и трое дѣтей. Мае 4 волы, 2 коровы, 2 телятъ и 2 безроги. Накосивъ сѣна до 50 фѣръ и продае по \$3 до \$3.50 за фѣру. Есть ту два роки. Родомъ зъ Розстаннѣ.

О 16 милѣ засѣли: Василь Фенникъ. Мае будыпки, знаряды господарскй, 30 акровъ заораного поля, 2 коровы, 2 яловки, 2 телятъ, 3 конѣ, 2 безроги и машинцу до кошени сѣна. За старій край и чути не хоче.

Иванъ Пилиповъ має будыпки, 26 акровъ заораного поля, 2 конѣ, корову, яловку и 2 вѣвцѣ.

Михайл Поншій має волы, конѣ, коровы, 1 яловку, 3 телятъ, 26 акровъ заораного поля.

Петро Мельникъ, має 2 волы, 2 коровы и 1 теля. Прибувъ ту 2 роки зъ 800 дол. Мае двѣ хаты. Далше суть ту: Николай Мельникъ, Федоръ Мельникъ, Николай Тычковскій, Мафтей Мельникъ, Иванъ Дубровскій, Василь Панч, Андрей Панч, Петро Княпш, Федоръ Княпш, Ілля Дякъ. — Тѣ все ту суть по 2 або 3 роки и все они хлѣба мають недостаткомъ и що рокъ поводитъ ся имъ лѣпше, стають богатыми.

Тѣ люде дуже ся утѣшали нами и всюду насъ приймали, угощаючи, чимъ хто могъ. Дуже радо слухали оповѣданя за нашихъ ту Русиновъ, за церкви, хоры и газету. Въ концѣ просили Вир. 00. тутейшихъ, абы имъ постарались о священника.

(Дальше буде.)

Дописъ зъ Jersey City, N. J. Въ Суботу 11. июля уряджувало Братство наше рѣчнй пікпикъ, такъ якъ и попередними лѣтами, понеже въ день той припало свято патронѣвъ нашихъ св. АА. Петра и Павла. День бувъ красный, погодный. О 12 год. въ полудне выршиплъ мы зъ митинговон галѣ на Washington str. въ повшій парадѣ и зъ фанами при звукахъ доброн пѣмедкон банды до парку. Перейшовши Washington, Morris, Warren, Essex и Green str. вышшли мы на широкую улицу Newark Ave. и пою шили ажъ до парку. Сотки парода ставали по обохъ бокахъ улицѣ и приглядались нашому походу, особливожъ хвалили собѣ нану руску чисто повкову фану. Около 1 год. стапули мы въ парку, та хочъ и помучились троха, но за се коки анза въ порожнявались, чимъ скорше, а бартоудры не могли собѣ майже дати рады. Около 4 год. прибуло до насъ братство православне зъ Нью Йорку, а въ годну або 1 1/2 позпѣйше и братство зъ Yonkers, N. Y. Такъ одно якъ и друге братство приутинали мы вышшовши на-противъ нахъ зъ музикою и фанами, почѣмъ слѣдувавъ маршъ черезъ салу до корогкой и припѣтвоствопѣи рѣчи зъ одной и другою стороны. Розумѣе ся, що ще передъ приходомъ тыхъ двоухъ запрошенныхъ братствъ грала музыка и бавилась молодѣжь. Но зъ болыпшымъ наплывомъ людей оживлялась и болыпа забава, а коли коло 7-ой год. вечеромъ попрощались це тѣ, що черезъ донь робили, то стикъ бувъ такій, що майже рунитесь було годѣ. Мимо того все вѣд-булось въ якъ найкрасѣмъ порядку, а зъ ударемъ 12 год., понеже на другій день була Недѣля, розой-щилсь все спокѣйно домѣвъ.

Най же буде честь вѣмъ такъ своимъ, якъ и запрошенимъ, що брали участь въ напѣмъ піквяку, що не зганыбили имени руского сваркоу, крпкомъ, або пѣньбетвомъ, якъ то неразъ гдехуда буває, але спокѣйнымъ и поряднымъ захова-немъ ся звеличили его передъ другими народностями! Ч. В.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Дописъ зъ Руса Галицкои. 7. липня 1896.

(Митинги хлопскы.—Ляхы, а хлопскій кредитъ.)

Митинги хлопскы водбули ся 30. мая и 12. червня въ Кушовичахъ, повѣтъ Рудки. Хлопы радилы самы безъ науки ученыхъ про свою кривду и бѣду. Зъ тои оказиѣ лише „Дѣло“ такъ: „...священство, на жалъ, водеувасе ся вѣдь руху хлопского, або и просто противне ему. Щобы зновъ не було коли калца“. Золотій слова, бо оно цѣрѣсонька правда! А треба знати, що вже дуже конеко мусить бути, коли ажъ патриархально-тактовне „Дѣло“ на такй отвертй слова здобуло ся. — На 14. червня бувъ скликаний рускій митингъ до Тарнавры коло Переминилы. Староство заборонило, бувъ се четвертій заказъ въ томъ одиомъ мѣсяци. Тогожъ дни скликали хлопы митингъ до Суѣранѣвки коло Тернополя за запросынами до хаты Павла Жмуцкогo. Жандармовѣ вправдѣ пѣхто не запрошувавъ, але они ирѣшили и давай ревьдувати, чи скликаючи знае всехъ по имени. Вѣнь знавъ всехъ дуже добре, лишь одного не знавъ такъ якъ стоить въ метрикахъ (Гуцайлѣокъ) — лишь такъ якъ все въ селѣ его кличуть (Скалатекй). Се выстарчило, чтобы комисаръ староства Leopold Belzowski розвизавъ митингъ. Отъ намъ ровне право для всехъ, такій намъ розумъ у галицкихъ комисарѣвъ! — Львѣвска „Солянска рада“ скликала на 3. липня хлопскій митингъ до Львова, блисенихъ вѣстей ще нема.

На ляху скажирае ся зѣ всехъ сторѣнь. Роскажу цѣквыи фактъ зъ жидѣвскихъ лихварскихъ практикѣ: Лихваръ Пшаска Гальманъ въ Перегнѣску позичивъ Катеринѣ Худякъ въ року 1892-гомъ 8 гульденѣвъ на два мѣсяци. По двоухъ мѣсяцахъ згодила ся вернуть 12 гульденѣвъ, а коли не мала, то Гальманъ подѣждавъ що тижденъ, але довтъже на 15 гульденѣвъ подскочивъ. Катерина и теперь не змогла сплатити. На те жидъ зробивъ нову угоду, давъ бабѣ свое теля на выховокъ. За рокъ продавъ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

ВѢЩИНЫ И ПРОШІИ

тысячамъ, а вписують своихъ прихильниковъ, навѣтъ такихъ, що не мають права голосованя и навѣтъ умерлыхъ, за котрыхъ голосують шпий, розумѣе ся, головою жиды. Якъ Русинъ упомне ся за списы выборчй — его выкидають за дверѣ, якъ воддасть голосъ на руского кандидата — его переслѣдують страшно, вкупѣ зъ родиноу; рускыхъ выборчѣвъ, що не голосують на мадырского кандидата, продають жандармы подъ тѣрами, якъ злодѣвъ и душегубцѣвъ; выборчѣми не позволяють порозумѣвати ся зъ проводирами и диятого держати ихъ подъ голымъ небомъ, о голодѣ и холодѣ, цѣльнй день. Коли неурядѣи выборчѣ належать до армій, ихъ передъ самими выборами покланкують до войска. Передъ выборами и особливо подчасъ нихъ, высылають у себа купу войска и жандармовъ.

„Такими то способами — повѣдае протестъ — обезсилено, збужжено, отемчено, обдерто зъ уеѣхъ найкраснѣхъ здобутковъ цивилизаци великй и живый вѣдлаемъ украинского народа, водобрадо ему можѣсть промовити самому въ своей оборонѣ, заткано уста, чтобы крикомъ родупки, стогопомъ потоптаномъ и зневаженѣи гѣдности людскои не псувавъ гармоніи нышнихъ торжествъ тысячолѣтя мадырскои едности и мадырскои славы.“

Подписаныи заверяють, що вони не е ворогами мадырского народа, що навѣтъ цѣльнй Мадьяр за ихъ рѣшучость и посвячене для обороны власныхъ правъ; середъ Мадирѣвъ е достойнй люде — якъ писателѣ, ученй, деякй посла — и тыхъ подписаныи шанують и вѣдѣють ся, что протестъ ихъ маде въ ихъ водгемѣнь, якъ и въ уеѣмъ просвѣщенѣмъ свѣтѣ. Вѣдь угор-

скпхъ Русинѣвъ подписаныи не вымагають, абы были противниками угорского державного звязку, а только вымагають, абы вони были свѣдомыми Русинами. Зѣ своего боку подписаныи заявляютъ: „не перестанемо бороти ся зъ теперѣшними порядками въ Угорщинѣ, негодными краю европейского, не перестанемо великими легальными способами розбуджувати середъ нашихъ угорскыхъ братѣвъ руского народного почутя, вѣруючи твердо въ те, що пановане brutally, о насильства и цшизму нѣколи не може бути тривке.“

Протестъ подписали: Руско-украинска молодѣжь академична у Львовѣ. — За комитетъ для справъ Угорскыхъ: Д-ръ Иванъ Франко (літератъ), Михайло Павлик (літератъ), Вячеславъ Будзиповскій (літератъ и пачальникъ Рускои Касы въ Черновѣдахъ), Володимиръ Охримовичъ (адвокатскій кандидатъ, Стрый), Юліанъ Романчукъ, посолъ до Рады державной.

Радикальнй соймовй послы: Д-ръ Теофіл Окуповскій (адвокатъ у Городенцѣ), Степанъ Новакоскій (селянинъ изъ Торку у Перемысѣмъ), Дмитро Остапчукъ (селянинъ зъ Збарзского); Д-ръ Евгеній Олесницкій, адвокатъ у Стрыю; Д-ръ Романъ Ярославичъ, лѣкаръ у Борщѣвъ; Д-ръ Михайло Дорундикъ, адвокатъ; Д-ръ Ерѣнимъ Калитовскій, адвѣк. заступникъ, оба въ Борщѣвъ; Д-ръ Кирило Трильовскій, адвокатскій заступникъ и редакторъ „Громады“ въ Коломыѣ; Д-ръ Олека Кульчицкій, адвокатскій заступникъ и раднй мѣста Коломыѣ; Іляріонъ Гарасимовичъ, б. редакторъ „Хлѣбороба“, промысловецъ зѣ Станиславского; Селяне зѣ Спльина;

Олека Бурачинскій, Михайло Крикливоць, Ив. Дутчакъ, Василь Киданецкй (зѣ Печетѣжина), Иванъ Бородайкевичъ (изъ Вортпикъ у Товмацѣмъ); Д-ръ Совершъ Даниловичъ, адвокатъ изъ Кутѣвъ (у Косѣвскѣмъ); Д-ръ Лоптинъ Озаркевичъ, адвокатъ изъ Городка и его жѣнка Олеся Озаркевичка; Д-ръ Михайло Олѣйникъ и Д-ръ Яковъ Невестюкъ лѣкаръ зѣ Мостѣвъ великихъ; Д-ръ Корнило Чайковскій, заступникъ адвокатскій изъ Ворнѣвъ, въ Турецѣмъ повѣтъ; Д-ръ Алдрѣй Чайковскій, адвокатъ изъ Бережанъ и водтижъ: Лойгинъ Глѣбовицкй и Богданъ Лепкй; Д-ръ Андѣрѣй Косъ, адвокатъ изъ Калупа и водтижъ: Д-ръ Иванъ Куровецъ, лѣкаръ зѣ Калупа и водтижъ: Антонъ Гарасимѣвъ, Петро Водпарчукъ, Ярославъ Корытовскій; О. Ол. Мироновичъ, священникъ изъ Тернополя, и водтижъ: Антонъ Стахевичъ, Павло Демчукъ, Павло Чубатый; Анна Павлик, ивачка (Черновѣцѣ); Остап Терлецкй, литератъ и адвокатскій кандидатъ у Львовѣ; Михайло Струсевичъ членъ редакци „Дѣла“; Д-ръ Микола Шухевичъ, адвскатскій заступникъ у Львовѣ и водтижъ Ольга Франко (жѣнка д-ра Ив. Франка); Наталія Кобринска, литератка въ Волехомѣ.

Мѣжъ подписаными и названными е рѣшучихъ радикаловъ коло 30 (въ томъ числѣ майже все селяне), рента народовѣцѣ, оппозиціонисты (прихильники Ромашчука); до радикаловъ зачислае ся и болыпа частина рускои академичной молодѣжи (рента народовѣцѣ оппозиціонисты). Не подписаны: москвофилы и Барвѣнчукѣсты (т. е. прихильники австро-польского уряду).

Въ протестѣ, на жалъ, не поднесено, якъ

слѣдъ, что теперѣшному станову угорскыхъ Русинѣвъ випна богато и тямѣина руска интелігенція, тымъ що по наибольшій частинѣ була залне москвофилска т. е. хилила ся до росскійского панства, зъ его мовою, думками и порядками, чимъ водчужили ся вѣдь простого руского народа на Угорщинѣ, зъ его живою мовою и потребамы. Такимъ способомъ угорско-руска интелігенція втратила велику опору въ себе дома и врештѣ, маючи на думцѣ только панство, мусѣла перейти на бокъ панства мадырского, бо росскѣе якось не квапило ся зоргантаги угорскои Руси. Угорско-руска интелігенція мала дѣло завне только зъ москвофилами галицкими, котри щѣ и подбивали еѣ до того, абы подвертала ся вѣдь простон угорско-рускои мовы. Зъ украинцями, демократами и радикалами, угорско-руска интелігенція не мала и не хотѣла мати дѣла, тай вони въ загалѣ не интересовали ся угорско Русю. Зрештою майже такъ само робили и галицкй москвофилы, котри тежъ нѣчогѣбѣнько не робили для угорскои Руси, только друковали въ своихъ газетахъ дописы угорскыхъ Русинѣвъ, до речи сказывали: многотчисленнй.

(Конецъ буде.)

свое теля и бабине за 30 зр. На новый рокъ 1894 заграбивъ въ додатку ще и корову и продавъ за 46 гульденъ. Зъ того водъ давъ бабъ по великихъ просьбахъ 2 гульденъ. Такъ отже зъ 8 зр. водъ осени 1892 до конця 1893 зробивъ жидога 100 зр. Легкій и добрый заробокъ! Та котю зъ по заслугъ! Доставъ циганъ 6 мѣсяцъвъ кримъналу, 1000 зр. грошеви кары и все що забравъ мае звернуть.

Дятого соймъ красивый займать ся тою справою въ послѣдній сесии и поручивъ выдѣлюи справому, чтобы розслѣдывъ справу. Выдѣль красивый сконстатувавъ, що на грунтахъ хлонскихъ въ Галичинѣ тяжить 53 миліонъвъ гульденомъ добу. Зъ того позичили хлонъ въ банку красомъ 3 миліонъ, въ касахъ оцадности 4 миліонъ, въ задатковыхъ стоварищеньяхъ 10 миліонъ, а рещла (34 мил.) не знати въ кого, здае ся въ покутныхъ жидовъ-лихварѣвъ. Выдѣль красивый проектуе, чтобы засновувати повѣтові шадничъ касы, подпомаганъ зъ краевыхъ фондѣвъ. Они мали бы цѣль удѣляти нашимъ господарамъ на грунтъ, чи за порукою низько-оценованой позички. На разѣ мають такъ касы повстати въ девяти повѣтахъ: Берожаны, Богородчаны, Бучачъ, Залѣщики, Коссовъ, Нисько, Скалатъ, Снятинъ и Старе мѣсто. Въ тыхъ повѣтахъ наибольше распанюшени ся жиды-лихварѣ, бо тамъ народъ наибольше темный и непросвѣщенный. Побачимо що зъ того выйде, але великов надѣвъ неможъ мати, бо наны якъ зачнуть хлонъши помогати, то вонъ саракъ ажъ въ Брацлавию вѣткае водъ такою помочи. Але то певна рѣчь, що кѣлька збѣнкротованыхъ шляхтичѣвъ знайде заразы при тыхъ касахъ наживу; злѣтнъ ся веѣ ошъ, якъ голодне гайвороне...

Н. П.

НОВИНКИ.

— „Американскій Русскій Вѣстникъ“ подавъ въ числѣ 27. за „Slovakst v Ameryke“ пдѣотичну новинку, въ котрой побѣчь зовѣмъ не правдивыхъ фактѣвъ находить ся еще и оскорблене не лишъ тамошного священника и парохіанъ, але такожъ и Епископа Wiggera и глубоко почитаныхъ священниковъ, котры брали участь въ приведеню до порядку джерзисітской парохіи. Не дивуемось словесной газетѣ, що умѣстля сѣ дописъ повѣривши дописувателю на слово, але дивуемось редакторови „А. Р. В.“, котрый знае добре джерзисітскій водносны, а помимо того не вагавъ ся помѣстити очевидно ложни, кромъ того назвати публично „бандою“ не только Епископа Wiggera, тамошного священника и прихожанъ, але навѣтъ священника, члена и урядника „Соединенія“, котрого „А. Р. В.“ есть органомъ. Сподѣемось, что такі вырѣзки редактороваго „быстроумія“, котры вже неразъ приписали ланъ ганьбу „Соединенію“, будутъ вѣдци усмрени, бо никакъ выйдѣ чае, что по песь хвостомъ, але хвѣсть псомъ буде малата.

— Довѣдуемось зъ цѣломъ достовѣрнаго жерела, что Веч. ОО. Ал. Дзубай зъ Eisenring, Pa., Ил. Дзубай зъ Johnstown, Pa., В. Балргъ зъ Trauger, Pa., Стеф. Янковичъ зъ McKesport—Duquesne, Pa. поклякапй урядово епископомъ мукачѣвской епархіи до повороту на Угореку Русъ, зъ щирымъ жалемъ прійде ся намъ пращати щирыхъ патриѣтовъ и великихъ дѣятельвъ на нивѣ руско-американской. Одну лишь замѣтку позволимъ собѣ зрѣбити: звѣдки О. Прот. А. Товтъ знавъ о ихъ водкляканю тогда, коли еще урядовою дорогою ихъ водклякане не вспѣло до Амеракы надослѣтти, тай что за причина, що епископъ забирае намъ найдѣльнѣйшихъ патриѣтовъ?

— Зъ Олпфанту доносить намъ новину, котра була напечатана въ „The Scranton Republican“, що въ недѣлю пополудини 19. с. м., въ домѣ Юсифа Коляра на Jessup вчинила ся сварка пзъ-за того, что бордшиаръ его Михаилъ Гусаръ хотѣвъ выпроводити ся, а газда И. Коляръ не хотѣвъ на тое пристати. Въ оборонѣ Гусара ставъ М. Адзима, котрый такожъ мешкавъ у Коляра. Газда розлюченый за обиджающі слова, якими честувавъ его М. Адзима, вхопивъ сокру и всадивъ въ голову Адзимы. Лѣкаръ орѣкъ, что жите Адзимы не довге, и водъ номеръ 23. с. м. Коляръ утѣкъ, полѣци его шукае. Се все дѣялось, розумѣе ся въ пльнѣмъ станѣ. Отъ до чого нашихъ людей пятника провадуть!

— Д-ръ Симеонъ Сабовъ, катехитъ гимн. въ Сиготѣ приѣхавъ сими днями до Америки и мае обняти котрусъ зъ опорозненыхъ парохій.

— На Кубѣ, кромъ испанской холеры люте ся жовта фебра, котра кладе покотомъ людей, якъ солему.

— Колекторъ зъ McAdoo, Pa. Георгій Махлинецъ найчмъ скорше зголооситъ ся до Янона Мацко, Keleygress, Pa. Shuylkill Co. (Чи вже разъ перестане парохія въ McAdoo посылати колекторѣвъ? Прим. Ред.)

— Конвенція популістѣвъ водбула си 22. с. м. въ St. Luis, Mo., середъ великого горяча такъ температуры природы, якъ и мозговъ людскихъ; выбрапо президентомъ конвенци Бутлера, котрый выголосивъ сильно патриѣтичну бесѣду, въ котрой зазначивъ, что партія популістѣвъ, партія молодая мае велику будучность, бо вже ныѣ числеть колосальне число членѣвъ. Партія популістѣвъ, казавъ Бутлеръ есть така, яко народѣ потребуе.

Носмертій вѣств.

Ивапъ Янощикъ, родомъ зъ Рускова, Угорциана, мешкавъ на Далфѣ (Dolph-town), двѣ милѣ водъ Resckville, Pa. выбравъ си бувъ дня 20. с. м. до Олифанту, щобъ полагодити справу похорону своей дитины. Повертаючи назадъ, йшовъ торомъ колѣсьямъ о год. 11.45 въ ноци. Коли переходивъ коло брехи: „Grassy Island“, надѣйшовъ потлягъ екепресовый и забивъ его на мѣсци. Несомнѣно, мавъ ледви 32 лѣтъ, полищивъ шку и двое малыхъ дѣтей; падежавъ до Братства св. Мпхаила и до „Соединенія“.

Вѣщавъ ему память!

Справы робѣтничѣ

Великій стрейкъ 12.000 кравцѣвъ покинуло роботу. Стрейкъ въ Нью Йорку и въ Бруклинѣ.

Въ Нью Йорку застрейкувало около 8000 муштинъ, жонъ и дѣвчатъ, а въ Бруклинѣ 4000, покинуло роботу. Сей великій стрейкъ кравцѣвъ звернений противъ фабрикантѣвъ и противъ удѣлюваня работы на штуки, при котрой кравецъ працюючи 10—18. годинъ, ледви въ силѣ бувъ заробити одного доллара. Поза плечима стрейкуючихъ, ихъ проводиръ Шенфельдъ зъ двома другими членами комитету екезекутивного, зрѣбили зъ фабрикантамъ потайно угоду, что стрейкъ буде на якийе часъ водложенъ. — Робѣтнички, довѣдавши ся про се напятиволи ихъ здрадчиками. Стрейкъ тревае солідарно дальше.

ДРУГІЙ СТРЕЙКЪ.

Въ мѣстѣ Sullivan, Ind. стрейкують робѣтнички при углю. Компания спровадила робѣтничковъ зъ Taylorville, Ill., стрейкуючи силою выганяють ихъ, не позволяють робити. Колькохъ робѣтничковъ тяжко покалѣчено. Шерифъ зъ уэборского полиціеко прійшовъ на мѣсци, щобъ зрѣбити порядокъ.

ТРЕТІЙ КРОВАВЫЙ СТРЕЙКЪ.

Cleveland, O. Робѣтнички, затрудненіи при робѣтѣ на колец Cleveland & Pittsburg застрейкували. Коли они манювали, войско хотѣло ихъ розогнати; тлумъ и носуды ставивъ оцѣръ и посылали цеглы на жовнѣръ. Оденъ жовнѣръ доставъ читати рускихъ буквъ и зъ цеглою по головѣ такъ сплюно, что унавъ на землю. Богато людей арештовано. Стрейкъ тревае дальше.

— Коло Mt. Carmel, Pa. на печи Paterson Natalie застрейкували робѣтнички зъ той причины, что компания не выплаче въ свѣй часъ грошей. Робѣтнички, мѣжь котрыми есть велике число и нашихъ Русинѣвъ, передъ кѣждою цейдою стрейкують, а якъ водтакъ компания выплатитъ грошѣ, хоть много и повѣдтгас — то зновъ манюрують до робѣты. Таке дѣдовство вже дѣе ся кѣлька лѣтъ.

— Въ McAdoo, Pa. перестали робити водъ 20. юлія, ажъ до 1. августа, только одна лигайска бреха робитъ повный часъ.

Конкурсъ.

Дяко-учитель знайде примѣщене при церквѣ Пр. Дѣвы Богородицѣ въ Scranton, Pa.

- Условія слѣдующі:
- 1) Досконале знане церковного свѣту и устава.
  - 2) Обязаныи провадити недѣльну и щоденну вѣчѣрну школу (за се особна плата — поѣсла умовы).
  - 3) Про други обовязки, повѣдомлене писемно.
- Доходы дяковскій:
- Мѣсячна пенсія \$25; доходы звичайні: водъ кресту 50 цент., водъ шлюбу \$1., водъ похорону, поѣсла умовы.

Просьбы на то мѣсци мають засылати ся писемно до 1. Августа с. р. на адресу: Rev. NICEPHOR SHANAT, 720 Hickory str. SCRANTON, PA. Кандидаты могутъ появиити ся на митингу дня 2. Августа с. р., аголосившись упередъ у асисе. Scranton, Pa. 20. юлія 1896. О. Никфоръ Ханатъ.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ“:

S. S. Pittsburg, Pa.	
Австро-Угорскій Колпзуать	2.00
Хиллѣ Вол.	50
Кузьмичъ Грѣг.	50
Крайничъ Сильв.	1.00
Валковскій Леопѣ	1.00

Замовляйте „Календаръ“ „Союзъ“.

Вже друкуе ся „Календаръ“. Буде то спора книга зъ образками. Цѣкави, поучаючи исторію оновѣданя, порады докторскы, портреты и исторію нашихъ церквѣ и т. пн.

Замовляйте скоро, бо мы друкуемо не велике число, а хто не замовитъ може познѣйше се достати.

JOHN GLOWA, EXCELSIOR, PA.

Одинокій шторъ на цѣлый Excelsior Ивана Гловы.

Вже его неперестуемо завалявати, бо лождий не водъ нпнѣ его знае, а хто еще не знае, най зайде и купити, а певно не пожалуе.

Въ редакциі „Посланника“ въ Ланшинѣ почта Березжаны въ Галичинѣ можна достати молитвословъ друкованый латиньскими буквами подъ заг. „Prid krestom“. Много у насъ есть Русинѣвъ, котры не вмѣють читати рускихъ буквъ и зъ той причины уживають польскихъ, або словацкихъ молитвословѣвъ. — Кто-бы хотѣвъ такий молитвословъ мати, най зголооситъ ся до Редакциі „Свободы“.

S. RITTERMANN

Dealer in News and Books ORANGE VALLEY N. I.

Продае в ся к о г о рода книги въ рѣжвыхъ языкахъ.

Юрій Сѣнява. (GEORGE SIENIAWA) ОЛИФАНТЪ, П. А.

Оденъ рускій салюизъ на цѣлый Олифантъ.

Достанешъ тамъ все, что загадаешъ. Хоченъ напитки ся найлѣпшого свѣжого пива всякого гатунку, чи бутелькового, чи на шклянки иди до Юрка Сѣнявы!

Хочешъ выпити порядну шнапатырку доброн віски вступи до Сѣнявы!

Есь темперенеомъ, та и у Юрка Сѣнявы угасишь свое прагнѣне, чи то сайдовъ, чи содаватеръ, чи другими безъалькогольовыми напоямъ.

Кромъ того тримае водъ конѣ и каричи. Коли маешъ потребу зъеднати каричи чи то на весеѣе, чи крестины, чи на похоронъ, удай ся до Юрка Сѣнявы, а водъ во всемъ выслужитъ тобѣ.

Не забувайте брата на своего брата ЮРКА СѢНЯВУ въ Olyphant, Pa.

Dr. I. GOODMAN

Physician and Surgeon Office: Mt. Carmel Avenue, Opposite Mt. Carmel House Mt. Carmel, Pa.

Лѣчить в ся к і я хоробы жарѣ и таньо. Може розмовити ся по руски, по польски и по словенски.

Нові книжки.

Гр. Делива звѣстный авторъ знаменитой книги: „Польско-Русскія отношенія“ написавъ интересну книгу на російскомъ языкѣ подъ заг. „Положеніе литовскаго народа въ русскомъ государствѣ“. Книжка та вышла сими днями зъ друкарни „Свободы“ въ Шамокинѣ, Па. Можна ю достати въ Редакциі „Свободы“ за \$2.

Выдавицтво час. „Свобода“ Ч. 1.

Образки зъ Америки

написавъ Бузько. Шамокинѣ, Па. 1896. Зъ друкарни „Свободы“.

Цѣна ..... 10 цент.

Выдавицтво наше почали мы отсими оригинальними, цѣкавыми, американскими образками. Слѣдуюча книжка буде передрукъ дуже цѣнной исторіи „Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѣвъ“ М. Павлика. По цѣну книжочку задумали мы выдати дуже цѣкаву исторію, але почекаемо, якъ нашъ люде будутъ купувати першу книжочку. Прецѣ каждому звѣсно, что накладъ коштуе грошѣ, а де ихъ взяти, якъ нѣхто не споможе. Купуйте Брата книжки, а мы постараемось для васъ о такий красній, поучающий, якихъ еще не читалисте.

ОГОЛОШЕНЕ.

Читайте довре и мѣркуйте!

Вже друкуе ся „Календаръ“ тов. „Союзъ“. Та книжка повинна находити ся въ хатѣ каждого пшемного амер. Русина. Будуть образки, повѣстки и научный статѣ. Кто хоче мати „Календаръ“ най напередъ зголооситъ ся на адресу: Rev. Nestor Dmytriv P. O. Box 599 Mt. Carmel, Pa. — „Календаръ“ буде стояти 50 цент. Чистый доходъ призначеный на желѣзный фондъ тов. „Союзъ“. Зголошуйте ся напередъ, бо потомъ може не стати, якъ мало выдрукуемо.

НО! НО! НО!

Stop! Станъ и огляни веѣ возы для бучерѣвъ, гресерниковѣвъ, голсельниковѣ (до розвожена пива) и розличный други, роблены зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшой работы.

Головне ковальство!

Специально вырабляють ся желѣзныя плиты, и обгорожена надробниковѣ.

J. B. ZIMMERMAN Agt. Cor. Independence and Market str. SHAMOKIN, PA.

Руска бучерня

Russian Meat Market **OLYPHANT, PA.**

КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Свѣже, добре, тане мязо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально.

Якъ хто вже прозрѣвъ, якъ хто хоче назвати ся чоловікомъ, най покне вже разъ жидѣвъ, а най удасть ся до нашего честного чоловіка **Кузьмы Сваля** въ ОЛИФАНТЪ.

FREE HOMESTEADS OF 160 ACRES! ДО КАНАДЫ!

Хто хоче мати свою землю, кто хоче бути добрымъ господаромъ, кто хоче бути ланомъ, а не найптомъ чужимъ, най выберасе ся до КАНАДЫ. Тамъ дае правительство даромъ 160 акровъ (113 морговѣ) доброй землѣ, дае даромъ дерева на будовлю буданковѣ, якъ на дарованыхъ акрахъ дерева пригѣдного на будовлю не булѣвъ. По троухъ лѣтахъ дають deed и вже земля стае власностію чоловіка.

Податковѣ, кромъ таксы на школу жадныхъ нема и то лишь 1/3 часть платитъ на школу громада, а 2/3 часть правительство.

Вже для 10 дѣтей правительство буде школу, для 30 фамілій дае 160 акровъ для церквѣ.

Подорожь до КАНАДЫ дуже мало коштуе. Русинѣвъ зъ Галичины вже есть 30 фамілій въ Edmonton, а теперь зновъ мають приѣхати.

Хто хоче зрѣдити ся, най напише на адрессъ:

JOHN GLOWA EXCELSIOR PA.

F. MISLER & KRIMMERT BANKERS

106 West str. (CENTRAL BUILDING) NEW YORK

Продае шіфкарты по найтапшихъ цѣнахъ на лінію New York-ВРЕМЕН.

Посылае грошѣ до краю та-ньо, скоро и беспечно до веѣхъ частей свѣта.

T. TALPASZ, ГЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

Рускій Реставраторъ — и — готельничій 246 PEARL STR. SHAMOKIN, PA. Недалеко рускою плебаніи.

Dr. J. FLORIAN MEEK (Д-ръ Миколайчикъ) Специалиста въ акушеріи, для хорѣвъ бабскихъ и дѣточныхъ. Offis 125. 3-th str. помѣжь Maple и Vine str. **MT. CARMEL, PA.** Молодой сей докторъ скѣнчивъ студію въ Batimore поѣсла нового плану наукъ. Лѣчить всячй хорѣбы знаменито, особливо розумѣе ся на справахъ положничныхъ и на хорѣбахъ дѣточныхъ. Розмовитъ ся по руски, по польски и по англійски. Дуже милый чоловікъ, звичайно молодой докторъ! Най васъ Панъ Богъ боронитъ, чтобысте другого кликали, якъ маєте своего.

Незвычайно знижені цѣны!

Въ томъ и другомъ мѣсяци м у с я т ь веѣ рѣчи бути выпроданы.

Убраиы мужескы и для дѣтей; бѣлизна верхня и слѣдна п въ загалѣ всѣкы товары, якы только въ нашѣмъ складѣ находять ся продаемо по зниженю о 25—45 процентъ водъ 100.

Просимо зайти и переконати ся.

Съ поважанемъ: **PETER A. STIEF, 11, 13 & 15 North Oak str. Mt. Carmel, Pa.**

O. MURDZA & BRO'S. O. МУРДЗА и БРАТЪ.

46. Second st. **MT. CARMEL, PA.**

Только оденъ рускій шторъ на цѣле мѣсто. Всякы товары найлѣпшого сорта. Услуга точна. Коуѣ, якъ каты.

Купуйте люде у своего, вже часъ поки-

